

1. Namazın Tarifi, Mahiyeti ve Önemi

Namazın Tarifi

Kelime-i şehadetten sonra İslâm'ın en önemli rüknü olan namaz, günde beş ayrı zaman diliminde olmak üzere kadın ve erkek her Müslüman için bir görevdir.

Kur'ân'da Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'den önceki peygamberlerin namaz kılmakla emrolundukları değişik vesilelerle belirtilmektedir. Bundan anlaşıldığına göre, namaz ibadeti sadece Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in ümmetine has olmayıp önceki dinlerde de bulunmaktaydı.

Namazın daha önceki dinlerde de emredilmiş olduğu hatırlanınca, namazın sayısız hikmetinin yanında güçlüklerle direnç göstermede bir fonksiyonu bulunduğu anlaşılmaktadır. Nitekim bir ayette "Ey inananlar sabır ve namaz ile yardım isteyin."(Bakara 2/153) buyrulmaktadır.

Namaz Allah'ı sürekli hatırlamanın en büyük vesilesidir. Nitekim ayette "Beni hatırlamak/anmak için namaz kıl"(Tâhâ 20/14) buyrulmaktadır. Namaz emrini Allah Teâlâ'nın yeryüzüne melek aracılığıyla göndermeyip Mirac gecesi Allah Resûlü (aleyhissalatü vesselâm) huzuruna çıktığında ona bizzat tebliğ etmesi de , bu ibadetin Müslüman'ın dinî ve ruhanî hayatı açısından önem ve anlamını göstermektedir. Bu sebeple de dini literatürde namaz ibadetinin bu yönünü, namazın kulun Allah'a ulaşması, kavuşması yolunda önemli bir araç olduğunu anlatmak için "Namaz müminin miracıdır."denilmiş, ümmetin namazla ilgili ortak bilinç ve değerlendirmesi âdeta bu cümleyle özetlenmiştir.

Namazın Ferde ve Cemiyete Kazandırdıkları

Namaz, Müminin Hayatını Disipline Eder

Günde beş defa kılınan namaz, müminin hayatını disipline etmede büyük rol oynar. Sürekli belli vakitlerde ifa edilmesi, onu ruhen ve bedenen, maddeten ve manen disipline alıştıırır. Cemaatle kılınan namazlarda özellikle imama iktida; müminleri askeri bir disipline kavuşturur. İmam "Allahu Ekber"dediğinde artık, konuşan ve Rabb'e yüksek sesle iltica eden o olur. Müminlere aynı zamanda vekalet etmiş olur. İmamın tekbirleri bir direktif halinde tüm cemaati oturtur-kaldırır. Bu açıdan cemaatte manevî, ruhî, yüksek ve yüce bir disiplin vardır. İdeal bir cemaatin ve inanmış topluluğun ileri derecede disipline olmuş formlarını ancak günde beş defa kılınan namazda bulmak mümkündür. Şüphesiz bu disiplin her şeyden önce ruhî, fikrî ve manevî bir disiplindir. Diğer bazı disiplinlerin soğukluğu da onda yoktur. Her ibadet hareketi sınırsız bir duygu ve disiplin verir insana. Ve bu hareket, bütün ömür boyu devam eder.

Namaz İnsanı Fuhşiyattan Alıkoyar

Allah (c.c.), Kur'ân-ı Kerim'de: "... Muhakkak namaz, hayasızlıktan ve kötülükten alıkor."(Ankebût, 29/45) buyuruyor. Fuhşiyat ve münkerat, kendilerine has o menhus yönleriyle mümini miraciyesinden ve Allah'a kurbîyetinden uzaklaştırır. Haddi zatında her bir günah içinde küfre giden bir yol vardır. Günah, işlene işlene insana küfrü kolaylaştırır. Ancak namaz, Allah'a bir kurbîyet olduğu için, insanı her türlü günden korur, tıpkı bir paratoner gibi.. Tabî namaz, gerçek anlamda bir namaz ise. Yukarıdaki ayette de ifade edildiği gibi gerçek manasına ve ruhuna uygun olarak ifa edilen namaz, her türlü kötülükten, hayasızlıktan, azgınlıktan ve taşkınlıktan alıkoyar. Şuursuz ifa edilen bir ibadette ise bu kuvvette bir koruyuculuk söz konusu olmaz.

Nitekim Maûn sûresinde Allah (c.c.) ".. veyl olsun o namaz kılanlara! Onlar ki kıldıkları namazdan gafildirler."(Maûn, 107/4-5) buyurur. Demek ki namazda, insanı kötülüklerden koruyan bir kuvvet var; var ki, hakkıyla eda edilmediği zaman kul kendini günahlara karşı riske açıyor demektir. Namaz kurbîyeti temsil ettiği için, yüksek düzeyde vefa da istiyor. Bunun anlamı şudur; kulun, namaza karşı gösterdiği vefa, özen ve iştîyak nisbetinde, namaz da ona karşı vefalı olur ve ondaki fuhşiyata açılan duyguları ve kötülük hislerini köreltir. Yani namazda karşılıklı vefa söz konusudur. (Devamı var)